

Pro Puruvesi ry

TUKI-/KUMPPANUUSESITYS

Savonlinna

29.10.2023

Savonlinnan kaupunki

Elinkeinojaosto

ESITYS PRO PURUVESI ry:n TOIMINNAN TUKEMISESTA

1.Lähtökohtia

Pro Puruvesi ry perustettiin 15.7.2010. Pro Puruvesi toimii koko Puruveden alueella. Yhdistys edistää Puruveden vesistön puhtautta ja hyvinvointia sekä lisää tietoisuutta Puruveden tilasta. Pro Puruvesi on poliittisesti sitoutumaton ja muista järjestöistä riippumaton.

Puruvesi on erityispiirteinen osa Saimaata. Vesienhoitotyö on pitkäjänteistä. Suunnitelmat ja katse pitää olla vähintään 5-10 vuotta eteenpäin. Vuosittainen työ rakennetaan toteuttamaan pitkän ajanjakson tavoitteita. Puruveden vesienhoidossa tarvitaan lukuisia osapuolia ja niiden välistä kiinteää ja hyvää yhteistyötä. Pro Puruvedellä on vahvuutena mm. vahva paikallistuntemus ja verkostot sekä kokemus vesienhoitoon liittyvästä tiedottamisesta, ympäristökasvatuksesta ja Puruveden tilan seurannasta. Käytännön kokemus valuma-alueilla tehtävästä vesienhoitotyöstä on lisääntynyt.

Puruveden vesienhoidon runko rakentui useita vuosia EU-rahoitteisiin FRESHABIT LIFE IP-hankkeeseen ja OPERANDUM-hankkeeseen. Molemmat hankkeet päättyivät viime vuoden lopulla. Pro Puruvedellä oli FRESHABIT-hankkeessa sopimus pohjaiset vastuualueet ja budjetti omarahoitusosuuksineen. OPERANDUM-hankkeeseen Pro Puruvesi osallistui tuomalla yhteiseen käyttöön mm. paikallistuntemuksensa ja verkostonsa ilman omaa budjettia.

Metsähallituksen Luontopalvelun johtama FRESHABIT-hanke käynnisti Puruvedellä laajamittaisen vesienhoidon ja kytki Puruveden vesienhoidon valtakunnalliseen yhteyteen. OPERANDUM – hanke oli kansainvälinen hanke. Sitä johti Bolognan yliopisto Italiasta. Hankkeen painopiste oli metsätalouden luonnonmukaiset vesiensuojeluratkaisut ottaen huomioon ilmaston lämpiämisen vaikutukset. Mukana oli 11 EU-maata ja Kiina, Hongkong sekä Australia. Puruvesi oli Suomen ainut kohdealue. OPERANDUM-hanke puolestaan vei Puruveden vesienhoitoa kansainväliseen tietoisuuteen.

HIILIPOLKU-hanke alkoi 1.5.2022. Pää tavoitteena on luoda yhteistoiminnan käytäntöjä ympäristöystävällisessä metsien hoidossa. Hankkeessa kehitettävät mallinnukset näyttävät metsäpalstojen tarkkuudella miten erilaiset metsänhoitoratkaisut vaikuttavat hiilensidontaan, monimuotoisuuteen, vesiensuojeluun ja taloudellisiin arvoihin. Luonnonvarakeskuksen johtaman hankkeen kohdealueena on Puruvesi. Pro Puruvesi on hankkeessa mukana vapaaehtoistoimijana. Hanke päättyy 30.11.2024.

Puruveden vesienhoidon vuonna 2021 valmistuneessa yleissuunnitelmassa on erinomaisesti asetettu keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi tuleville vuosille. Kiireellisimpiä ratkaistavia asioita ovat Puruveden vesienhoidon organisointi. Sitä selvitetään Etelä-Savon ELY-keskuksen johdolla. Vahvana vaihtoehtona pelkän Puruveden kattavan organisoinnin rinnalle on tullut Puruveden, Karjalan Pyhäjärven ja Punkaharjun läheisen Pihlajaveden vesienhoidosta vastaava organisaatio. Se vastaisi em. alueen hankkeiden hakemisesta, hankehallinnoinnista, toiminnan koordinoinnista ja osallistuisi karujen kirkasvetisten järvien erityispiirteisiin liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Puruvesi ja Karjalan Pyhäjärvi muodostavat puolet koko Suomen karujen kirkasvetisten järvien luontotyypistä Natura 2000-alueilla. Tällä saataisiin nykyistäkin enemmän valtakunnallista ja Euroopankin laajuista huomiota alueelle ja toivottavasti myös resursseja em. järvien luontotyypin säilyttämiseksi myös tuleville sukupolville. Selvitys valmistuu helmikuussa 2024. Pro Puruvesi on ollut aktiivisesti työssä mukana.

Pro Puruvesi on ottanut lisävastuuta valuma-alueista vuonna 2023. Osa ns. joululahjarahasta käytetään Hälvänjoen valuma-alueella Punkaharjulla. Pro Puruvesi vastaa toiminnasta omarahoitusosuuksineen. Suunnitelma on valmis ja työ kilpailutettu. Ns. joululahjaraaha ei riitä valuma-aluekohtaisen suunnitelman toteuttamiseen. Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa on keskusteltu lisärahoituksesta. Tukihakemus jätetään marraskuun loppuun mennessä. Siinä omarahoitusosuuden tarve on 50 % pl. Ylä-Hälvän sedimenttitutkimus. Siinä omarahoitus on 30 %.

Pro Puruveden vastuut tullevat lisääntymään tulevina vuosina myös valuma-alueilla tehtävistä vesienhoitotoista. Hälvänjoen hanke antaa Pro Puruvedelle käytännön kokemusta valuma-aluekohtaisista merkittävistä vesienhoitotoista.

Pro Puruvedellä ei ole edelleenkään yhtään palkattua henkilöä ja maksullisia tiloja on vain yksi varastohuone Kerimäki-talosta. Kulukorvauksiakin maksetaan vain hallituksen erikseen tekemien päätösten perusteella. Päivärahoja ei makseta. Täysin vapaaehtois pohjalta jatketaan vielä myös vuosi 2024, mutta se on kohtuutonta tehtävien edelleen lisääntyessä.

Viime vuosina saatu perusta Puruveden vesienhoidolle on monipuolisen vahva. Näkymä mitä tulee lähivuosina ja vuosikymmenenä Puruveden puhtaan tulevaisuuden eteen tehdä, on selkeä. Työ vaatii paikallista, alueellista, valtakunnallista ja myös kansainvälistä resurssointia ja yhteistyötä. Pro Puruvedelle on nähtävissä vahva rooli.

Pro Puruveden kotisivuilta www.propuruvesi.fi ja Facebook-sivuilta (facebook.com/propuruvesi) saa tietoa Pro Puruveden toiminnasta ja vesiensuojelutyöstä Puruvedellä.

2.Pro Puruveden kumppanuusohjelma

Pro Puruvesi aloitti kumppanuusohjelman vuonna 2014. Keskeisenä tavoitteena oli saada erilaisia toimijoita konkreettisesti mukaan Puruvesi-työhön ja tarjota heille näkyvyyttä osallistumisestaan Suomen yhden vesistöartereen puhtaan tulevaisuuden eteen tehtävään vapaaehtoistyöhön. Pro Puruvedelle se oli ja on keskeinen osa varainhankintaa.

Päyhteistyökumppaneilla tuen alaraja on ollut alusta alkaen 1500 €/vuosi ja muilla yhteistyökumppaneilla 500 €/vuosi. Kaikki vuoden 2023 yhteistyökumppanit näkyvät Pro Puruveden kotisivuilla www.propuruvesi.fi kumppanosiossa, vuoden 2023 rollupissa ja mm. jäsentiedotteissa sekä toimintakertomuksissa. Rollup on näkyvästi esillä lukuisissa tapahtumissa, joihin Pro Puruvesi osallistuu.

3. Esitys kumppanuudesta Savonlinnan kaupungin kanssa

3.1. Savonlinnan kaupungin saama hyöty kumppanuudesta

Tuki Pro Puruvedelle parantaa vapaaehtoisvoimin työtä tekevän yhdistyksen mahdollisuuksia olla mukana pysäyttämässä Puruveden tilan heikkeneminen ja kääntämässä tilaa paremmaksi sekä tuomaan tunnettavuutta niin vesiensuojelussa kuin muutoinkin Puruveden seutukunnalle ja samalla Savonlinnalle. Savonlinnan kaupunki saa mm. seuraavia hyötyjä:

- elinvoimaisuuden edellytysten lisääntyminen maaseutuvaltaisella Puruveden seutukunnalla mm. matkailun ja siihen liittyvien toimintojen edellytysten parantuessa
- vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden viihtyvyyden lisääntyminen sekä sen tuomana halu lisäinvestointeihin ja ajankäyttöön Puruveden seutukunnalla
- Puruveden ja Puruveden seutukunnan sekä samalla koko Savonlinnan tunnettavuuden lisääntyminen
- Puruvedellä toteutettavien hankkeiden työllistävä vaikutus
- Puruveden arvokkaan kalaston elinympäristön tulevaisuuden varmentaminen
- kansalaishavainnointiin perustuva Puruveden tilannekuva
- vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden opastus vesienhoidossa
- Puruveden, Punkaharjun läheisen Pihlajaveden ja Karjalan Pyhäjärven saaminen valtakunnalliseksi puhdas- ja kirkasvetisten järvien erityiskohteeksi lisäämään vesienhoidon resurssoinnin mahdollisuuksia ja mm. luksus-matkailua
- osaamisen lisääntyminen vesienhoidossa
- imagoarvo vesienhoitotyöhön osallistumisesta myös vapaaehtoistyötä tukemalla

Pro Puruveden kumppanina Savonlinnan kaupunki olisi näyttävästi esillä Pro Puruveden kotisivuilla ja rollupissa Pro Puruveden esittelyteltassa/omalla osastolla 7-10 tapahtumassa/vuosi. Tapahtumissa Pro Puruvesi pitäisi jaossa Savonlinnan kaupungin haluamaa tiedotusmateriaalia. Jäsentiedotteissa noin 1600 jäsenelleen Pro Puruvesi toisi esille Savonlinnan tärkeänä kumppaninaan. Pro Puruvesi pitää vuosittain useita esityksiä erityisesti Puruveden seutukunnalla, mutta myös valtakunnallisissa tapahtumissa. Kumppaneiden tuki vesienhoidossa tuodaan esille.

3.2. Tuen käyttö vuonna 2024

Pro Puruveden toiminta on ympärivuotista ja monipuolista. Eri tahoilta saatavaa tukea ja tuloja Pro Puruvesi ei yleensä nimeä johonkin tiettyyn menokohteeseen. Palkattua henkilöstöä ei ole eikä palkkioita kenellekään makseta, joten sellaisiin hallinnollisiin

menoihin tukea ei tarvita. Menokohteita, joihin Savonlinnan kaupungilta saatavaa tukea muualta saatavan tuen kanssa käytettäisiin ovat mm:

Hälvänjoen valuma-alueen vesienhoitotyöt

Pro Puruveden vastuulla on ns. joululahjarahalla (60 000 € + omarahoitusosuus 20 000 €) tehtävät vesienhoitotyöt Hälvänjoen valuma-alueella Punkaharjulla vuosina 2023-2024. Vuonna 2023 teetettiin suunnitelma. Se maksoi noin 13 000 €. Pro Puruvesi hoiti siitä omarahoitusosuuden noin 3 000 € osittain vapaaehtoistyönä (noin 2 000 €) ja osittain rahana (noin 1 000 €). Suunnitelman mukainen vesienhoitotyö on kilpailutettu. Työn hinta on noin 134 000 € ilman lisätöitä. Siitä ns. joululahjarahalla maksetaan vuonna 2024 noin 65 000 € (48 000 € + omarahoitusosuus noin 17 000 €).

Suunnitelman toteuttamiseksi Pro Puruvesi tarvitsee ns. joululahjarahan lisäksi noin 69 000 € ja myöhemmin tarkentuvan rahan lisätöihin. Pro Puruvesi hakee vuodelle 2024 Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa käytyjen keskustelujen mukaisesti tukea noin 44 000 euron hankeosuudelle. Siinä Pro Puruveden omarahoitusosuus on 50 %, eli noin 22 000 €. Osan omarahoitusosuudesta Pro Puruvesi korvaa vapaaehtoistyönä.

Hälvänjoen valuma-alueen tilanteen ja riskien lisäymmärtämiseksi Pro Puruvesi tilaa Karelia AMK:lta Ylä-Hälvän järven sedimenttitutkimuksen. Työ toteutetaan talvella 2024. Tarjous on pyydetty. Hinta on noin 6 000 €. Työn tarpeellisuudesta keskusteltiin Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa. Pro Puruvesi hakee tuen, josta omarahoitusosuus on 30 %. Siitä suurin osa voitaneen hoitaa vapaaehtoistyönä.

Hälvänjoen valuma-alueen vesienhoitotöiden loppuosuuden toteuttaminen ja rahoittaminen jää vuodelle 2025.

Puruvesi-seminaari, koululaisten Puruvesi-päivät, osallistuminen paikallisiin ja valtakunnallisiin tapahtumiin sekä koulutukseen

Pro Puruvesi järjestää vuoden 2024 Puruvesi-seminaarin Punkaharjun tai Kerimäen alueella. Kuluja aiheutuu tilavuokrasta, markkinoinnista ja kahvitarjoiluista.

Koululaisten Puruvesi-päiviä vuonna 2024 on sovittu Kerimäen koulun ja Punkaharjun koulun kanssa. Kuluja aiheutuu vesillä käynnistä Puruvedellä ja ”jätskitarjoiluista”.

Paikallisiin tapahtumiin osallistumisesta aiheutuu kuluja paikkavarauksista ja esittelymateriaalista. Valtakunnallisiin tapahtumiin osallistumisesta (1-2 tapahtumaa) kuluja aiheutuu matkoista. Valtakunnalliset tapahtumat ovat samalla koulutusta ja verkostoitumista sekä Puruveden seutukunnan tunnettavuuden lisäämistä.

Pro Puruvesi ei maksa päivärahoja. Kilometrikorvauksia maksetaan hallituksen päätöksin.

Paikallisten toimijoiden tukeminen

Pro Puruvesi on tukenut eri tavoin vuosittain yleensä 2-3 paikallisten toimijoiden vesienhoitohanketta. Tuettavat hankkeet varmistuvat vasta asianomaisten tahojen hankeesitysten perusteella. Vuodelle 2024 Pro Puruvesi on budjetoinut näihin menoihin 2 000 euroa. Tuki on samalla aktivoimassa paikallista toimeliaisuutta Puruveden

vesiensuojelussa. Pro Puruvesi tuntee hyvin vesiensuojelutarpeet ja tilanteen Puruvedellä, joten Pro Puruvedellä on hyvät edellytykset harkita tapauksittain paikallisten hankkeiden hyötyä ja tuen tarvetta sekä tapaa, jolla paikallisia tuetaan.

3.3. Haettava tuki

Pro Puruvesi esittää viime vuosia suurempaa tukea. Se kattaa myös osan Pro Puruveden vastuulla olevan Hälvänjoen valuma-alueen vuoden 2024 omarahoituksesta. Suurimman osan omarahoituksesta katamme vapaaehtoistyöllä ja muualta hankkimillamme varoilla. Ilman Pro Puruveden aktiivisuutta työ olisi jäänyt ainakin pitkäksi aikaa tekemättä.

Esitys

Savonlinnan kaupunki tulee vuodeksi 2024 Pro Puruveden yhdeksi pääyhteistyökumppaniksi ja tukee Pro Puruveden toimintaa 6000 eurolla.

Kiitoksin vuodesta 2023 ja hyvää yhteistoiminnan vuotta 2024 toivottaen

Reijo Jantunen

Pro Puruvesi ry, puheenjohtaja

reijo.jantunen@gmail.com

0505937787